

นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี ขอให้สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ทำงานร่วมกับรัฐบาลและภาคเอกชน ในการเพิ่มมูลค่าด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ผ่านการทำวิจัย และพัฒนานวัตกรรมด้านต่างๆ ตามแนวนโยบายประเทศไทย 4.0 ซึ่งแบ่งกลุ่มการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ การเกษตร สุขภาพ เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไฮเทค เศรษฐกิจดิจิทัล และอุตสาหกรรม ครีเอทีฟสร้างสรรค์

ต่อมา นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า จากการประชุมระดมสมองร่วมกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ครั้งที่ 3 ในการดำเนินการตามแนวนโยบายประเทศไทย 4.0 ได้ข้อสรุป ในการผลิตบัณฑิตและการทำวิจัย ที่ 27 มหาวิทยาลัยจากภาครัฐจะร่วมมือกัน คือ

กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ มีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแม่ข่าย

จากงานวิจัย สู่นวัตกรรม 4.0

กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ มีมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นแม่ข่าย

กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม มีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เป็นแม่ข่าย

✓ กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่างๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว มีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นแม่ข่าย

กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง มีมหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นแม่ข่าย

ถือได้ว่าเป็นอีกครั้งหนึ่งซึ่งไม่ใช่ครั้ง

แรกที่รัฐบาลกำหนดกรอบแนวนโยบายที่ขอให้สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือปฏิบัติ เป็นกรอบที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่สนองตอบนโยบายการพัฒนาประเทศ และที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน คือต้องการผลงานวิจัยที่เป็นผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือขั้นตอนที่ใช้ได้จริง หรือขายได้จริง ที่เรียกว่า นวัตกรรม

เป็นที่ทราบและยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การที่ประเทศของเราไม่สามารถพัฒนาก้าวหน้าไปได้เท่าที่ควรจะเป็น ส่วนใหญ่เนื่องมาจากการขาดการจัดการที่ดี ซึ่งในเรื่องของการวิจัยก็เช่นเดียวกัน ประเทศของเรามีองค์ประกอบในเรื่องการวิจัย เช่น งบประมาณ รวมถึงนักวิจัยมากพอสมควร แต่ผลลัพธ์คือนวัตกรรมค่อนข้างน้อย จึงขอเสนอแนวทาง

แก้ไขใน 2 ส่วน

ส่วนแรกก่อนดำเนินการวิจัย

ควรใช้มาตรการรวบรวมหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารงบประมาณวิจัย เข้าเป็นหน่วยงานเดียวเพื่อการบริหารจัดการที่มีเอกภาพ รวดเร็วและคล่องตัว โดยหน่วยงานนี้จะเป็นเจ้าภาพในการบริหารงบประมาณวิจัย ที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลผ่านสำนักงบประมาณ รวมถึงการประสานงานกับภาคเอกชนเพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริง รวมการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจะต้องมีการติดตามผลการดำเนินการอย่างจริงจัง ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ และที่สำคัญที่สุดก็คือการประเมินผล โครงการวิจัยที่จะมีผลต่อการสนับสนุนงบ

ประมาณในปีต่อไป ทั้งต่อตัวนักวิจัยและต้นสังกัด

ส่วนที่สองหลังจากวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว

สำหรับผลงานที่เป็นสิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว แต่ยังไม่เป็นนวัตกรรมนั้น ควรมีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพในการดำเนินการ เช่น ในกรณีของเครื่องสีข้าวขนาดต่างๆ ซึ่งผลงานของสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการและภาคเอกชน ซึ่งเป็นสิ่งประดิษฐ์ยอดฮิต และมีเป็นจำนวนมาก สมควรดำเนินการคัดเลือกเพื่อให้ได้แบบที่ดีที่สุด และประสานกับภาคเอกชนเพื่อนำไปสู่ภาคการผลิตที่แท้จริงหรือกรณีของเครื่องวัดความชื้นเมล็ดพันธุ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจถือได้ว่าเป็นนวัตกรรม แต่ขนาดของตลาดค่อนข้างเล็ก หน่วยงานนี้ควรรับไปดำเนินการ

เพื่อขยายตลาดให้มีขนาดใหญ่มากขึ้นระดับอาเซียน เป็นต้น หน่วยงานที่ว่านี้ไม่ต้องจัดตั้งใหม่เพราะจัดตั้งแล้ว เพียงแต่มอบให้เป็นเจ้าภาพก็สามารถดำเนินการได้เลย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การผลักดันให้งานวิจัยมีผลต่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากในแต่ละส่วนของการดำเนินการมีเจ้าภาพมากเกินไป ส่งผลให้ขาดเอกภาพในการดำเนินการ หากมีการกำหนดตัวเจ้าภาพรวมถึงมอบหมายอำนาจที่ชัดเจนในแต่ละส่วนตามเสนอ น่าจะทำให้งานวิจัยมีส่วนร่วมในการนำประเทศ "ก้าวสู่ Thailand 4.0" ตามที่รัฐบาลและคนไทยทุกคนคาดหวัง

รศ.วุฒิชัย กปิลาภญจน์

